

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fidei Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

LXXV. II. De eodem Cæco, agit de progressu illuminationis & excæcationis spiritualis, ad exemplum Cæci, qui illuminatus est, & judæorum qui sunt excæcati; in quo speciale iudicium Dei valde ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

FERIA QVARTA

DOMINICA QVARTA IN QVADRAGESIMA.

CONCIO SECUNDA,

AD EXEMPLVM CÆCI QUI ILLUMINATVS EST, ET IV-
 DÆORVM QUI SUNT EXCÆCATI, AGITUR DE PROGRESSU
 illuminationis & excæcationis spiritualis, in quo mira-
 bile iudicium Dei.

Præteriens Iesus vidit hominem cæcum à Nativitate.

Joan. 9.

Mirabile fuit spectaculum atque in-
 gens prodigium in Ægypto, cum
 lux & tenebræ Ægyptios, & He-
 bræos diremere, uti scribitur
 Exod. 10. *Extendit Moyses manum in cælum, &
 facta sunt tenebrae horribiles in universa terra Æ-
 gypti tribus diebus: Nemo vidit fratrem suum, nec
 movit se de loco, in quo erat: ubicunque autem habi-
 tabant filii Israel, lux erat: & uti dicitur Sa-
 pientia 18. Sanctus autem tuis maxima erat lux.*
 Sed non minus in hodierno Evangelio prodi-
 gium proponitur, ubi affertur mirabile illud
 iudicium, quod Christus exercere se dicit in
 hoc mundo, uti habet Evangelii conclusio:
*In iudicium ego in hunc mundum veni, ut qui non
 vident, videant & qui vident cæci fiant: Iudicii
 nomine significatur discretio & separatio,*

Tom. III.

quæ consecuta est adventum Christi, qua dis-
 cretione separati sunt videntes & non viden-
 tes, isti sunt illuminati, priores excæcati: at-
 que ista est huius miraculi conclusio, & sco-
 pus historia: ad cuius rei intelligentiam.

Adverte proprium Christi fuisse illumina-
 te, & eo etiam sine in hunc mundum venisse,
 hoc enim fuit proprium Verbi, ratione suæ
 processionis secundum illud Joannis 1. *Et vita
 erat lux hominum, & lux in tenebris lucet: Itaque
 ille ipse Filius Dei qui vi suæ generationis lux
 erat, huc venit per Incarnationem ut luceret,
 & de facto luxit etiam in tenebris, quia quo
 minus luceret, non potuit impediri à tene-
 bris: non tamen tenebræ eam lucem com-
 prehenderunt, unde securum est ut maiores
 tenebras effecerit, & hinc illud iudicium se-*

B

curum

cutum est, ut quodam excæcater, alios verò illuminaret. Et hoc ipsum in istius miraculi effectione expressit, dum in cæci nati oculos lutum iniecit, ut significaret modum excæcandi, & tamen illuminaret per aquas Siloë, id est, Missus, unde dicebat cæcus, & lavi, & video. Quod autem hac ceremonia expressit, id ipso facto præstitit: nam eodem miraculo cæcum natum illuminavit, & Iudæos excæcavit, & ex paucorum exemplo, universalem deduxit conclusionem. *In iudicium ego in hunc mundum veni, ut qui non vident videant, & qui vident, cæci fiant.* Vide itaque iudicium, id est, discretionem & separationem factam ab eo: etenim cæcus ille illuminatus est non tantum corpore, sed etiam mente, Iudæi autem excæcati sunt, qui quo miraculo converti omnes debuissent, eo pertinacius in suo errore sunt affixi: & illud Ioannis impletum est, *& lux in tenebris lucet, & tenebra eam non comprehenderunt.* Hic est igitur huius miraculi prodigiosus eventus, hic consecutus mirabilis, quam Christus vocat iudicium: Cæci nati illuminatio, & Iudæorum excæcatio: Cæcitas Iudæorum in eo fuit, quod nihil omiserint, quo tanto miraculo, & tanto lumini fidem omnem derogarent: Illuminatio cæci in eo fuit, quod ex omnibus corporeæ suæ illuminationis circumstantiis occasionem sumperit credendi, ac seipsum, & alios illuminandi. Uti enim Iudæi, & seipsum in hoc facto excæcarunt, & alios à fide deducere voluerunt, ita cæcus, & in se illuminatus est, & alios etiam illuminare conatus est: utriusque autem progressum ostendo.

Incipio verò ab illuminatione cæci, quoniam hoc est opus Verbi, & Lucis ex se, & ab eo primario intentum: nam si excæcat, id facit per accidens, & ratione subiecti: quæ autem sunt per se, antecedunt ea quæ fiunt per accidens. Porò illuminatio ferè fit per progressum, & per gradus: uti dicitur Pro-

verb. 4. *Iustorum semita quasi lux splendens procedit, & crescit usque ad perfectam diem, unde & huius cæci illuminatio facta est per gradus: uti enim visum externum paulatim recipit, ita etiam internum, Vide progressum.*

1. Gradus ad cæci nati illuminationem fuit singularis quædam Dei circa illum misericordia, & peculiaris Christi de illo cura, qua factum, ut illum peculiari modo sit intuitus, secundum illud, *Præteriens Iesus vidit hominem cæcum à nativitate, quod Chryl. Homil. 55. sic interpretatur, quod diligentius in eum oculos converterit, ita ut singulare quid in eo cogitare visus esset. Ille autem singularis modus in tribus consistit:*

1. Quod aliter eum est intuitus quam alios cæcos, nempe eum peculiari attentione, & sibi singulari benevolentia: Respicere enim significat ex peculiari benevolentia aspiceret, uti dicitur. *Respexit Dominus ad Abel, & ad munera eius: ad Cain autem non respexit:* itaque plurimos insanatos reliquit, hunc autem sanare voluit: Eadem prærogativa uti dicitur Luca 4. *Multa vidua erant in diebus Elia in Israël, quando clausum est cælum annis tribus, & mensibus sex, cum facta esset fames magna in omni terra, & ad nullam illarum missus est Elias, nisi in Sarepta Sidonia ad mulierem viduam. Et multi Leprosi erant in Iera l sub Eliseo propheta, & nemo eorum mundatus est nisi Naaman Syrus.*

2. Eum sub peculiari ratione intuitus est, nimirum ut Lux, cuius proprium est illuminare, unde statim dixit, *quandiu sum in mundo, lux sum mundi:* nam secundum singulas suas perfectiones, aliter ordinem habet ad creaturas: cum ad quosdam ordinem habeat ut misericors, ad alios, ut iudex, ac vindex: Itaque sic David rogabat. *Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira corripas me:* illum itaque miserum hominem respexit ut lux, unde consilium, & voluntas illuminandi.

3. Rationem habuit prædestinationis, & voluntatis

voluntatis paternæ, unde Apostolis quærentibus de causa cæcitatibus: *Rabbi quis peccavit, hic, aut parentes eius, ut cæcus nasceretur?* Respondit neque hic peccavit, neque parentes eius, sed ut manifestentur opera Dei in illo: Eodem sensu quo respondit filius Zebedæi Matth. 20. *Sedere autem ad dexteram meam, vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo.* Nam licet illa cæcitas respicere potuisset peccatum parentum, Deus tamen altiori consilio eam ordinavit ad aliquid longè excellentius, & ita peculiari modo hic homo visus est à Christo, & hoc ipsum pertinet ad singularem electionem. *Fœlix quem sic Deus respexit!* Idcirco illa quæ supra omnes creaturas exaltata est, eò omne suum bonum retulit, Lucæ 1. *Quia respexit humilitatem ancilla sua, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes:* Quam illud optatius quàm singulariter diligi ab hominibus, qualescunque sint, seu Reges, seu alij, quorum favor plus est timendus quàm odium, & aversio: Cæterum nemo mereri potest hanc peculiarem gratiam; Sed ille inquam fœlix cui illa contigit: nam ut ait David Psal. 147. *Non fecit taliter omni nationi, &c.*

2. Gradus ad illuminationem est quòd suo tempore illum respexit, nempe quò Deus illius misereri decreverat, secundum illud quod ibidem dixit Christus; *Me oportet operari opera eius qui misit me, donec dies est; venit nox quando nemo potest operari:* Notanda duo illa verba, *Oportet, & nemo potest:* prima vox significat firmam Patris voluntatem, & præceptum datum Filio: altera non dicit impotentiam, sed negat opportunitatem: Est enim quoddam tempus opportunum, secundum illud Psal. 68. *Tempus beneplaciti Deus:* & Psal. 101. *Tu exurgens misereberis Sion: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus:* significatur itaque opportunitas gratiæ non præterita, neque omissa: unde gratia peculiaris esse solet:

secundum illud 2. Cor. 6. *Tempore accepto exaudi vi te, & in diebus salutis adiuvi te:* Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis: illud autem tempus utrumque spectat, & dantem & accipientem: Neque enim omni tempore dare vult Deus, neque omni tempore ab hominibus gratia acceptatur, sed certo tempore utrumque fit, id autem in præsentis casu magna Dei misericordia factum est; quod significatur illa voce, *Præteriens vidit illum:* Nam præteriens non illum præterivit, sed singulari modo aspexit, uti Sol suum cursum peragens terras illustrat, & de Christo dictum est Act. 10. *Qui pertransiit benefaciendo, & sanando omnes oppressos à Diabolo, quoniam Deus erat cum illo.* Vide ne prætereas occasionem: *Venit enim nox, in qua nemo potest operari:* utere occasione, ne transeas in impotentiam.

3. Gradus est, peculiaris quædam operatio, in illis verbis expressa: *Expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & limxit lutum super oculos eius, & dixit ei, Vade, lava in Natatoria Siloë:* In quibus verbis hæc continentur:

1. Præparatio cuiusdam gratiæ, ne putares obviam quamque datam ei esse, ac sine proposito, est enim, ut ait Apostolus, quædam vocatio *secundum prop. sicum*, quam augustinus ait esse prædestinatorum. Quòd enim pertinet illa ceremonia, quòd expuerit in terram, & quòd ex sputo lutum fecerit? quæ quidem non adhibuit cum alium cæcum sanavit Lucæ 18. idque solo verbo perfecit dicens illi, *Respice, & confestim vidit, & sequebatur illum magnificans Deum:* Sed cum in isto omne principium decisset ad ipsum etiam organum, voluit illud in eò reponere, eodem modo quo in prima hominis creatione factum fuerat, & proinde cum ille homo, solam haberet concavitatem in qua oculi esset solent, ut hunc defectum repararet, materiam præparavit, nempe lutum; utque à principio Deus hominem fecit de limo terræ, sic illam partem

quæ in illo deerat, voluit de quodam limo terræ refarcire, & eo quidem prius preparato, deinde appposito, & in modum organi efficitur. Simili ratione ea gratiæ præparatio consistit in quadam ejus contemperatione, seu proportionem, undè congruitas, & ex illa congruitate magna ex parte oritur efficacitas ejusdem, seu congrui: asoritur ex certa dispositione accipientis, seu ex prævisione consentis futuri, in ordinem ad quem efficax gratia nominatur:

2. Quod certum lutum posuit super oculos ejus, hoc est in oculorum ejus concavitate, cum sensorium non esset integrum ut diximus: cum autem hoc lutum ex terra constaret, & ex sputo Christi seu saliva, significatur duplex notitia seu consideratio: Una sui ipsius, suæ miseriæ, & fragilitatis; nam à sui cognitione incipit Christiana perfectio: Altera Dei cognitio; saliva enim à capite descendens, Filium Dei significat à Patre procedentem, hic autem naturæ humanæ unitus, seu nostro pulveri, medicina nostra factus est, ut homo cæcus mortis tenebris, lumen vitæ reciperet: & hæc duplex cognitio, omnis illuminationis principium est.

3. Ei aliquid præcepit, nempe *Vade, Lava in Natatoria Siloë*, per quam designatur pœnitentia, quæ ut sit utilis fundari debet in Redemptore, qui designatur per aquas Siloë, quod interpretatur Missus, quæ vox Christum subjicit, de quo dictum est Exodi 4. *Mitre, quem missurus es*: Et Matth. 11. *Tu es, qui venturus es, an alium expectamus?*

4. Gradus ad illuminationem, fuit quod ille cæcus credidit, ac speravit: Nam uti dicitur ad Hebr. 11. *Credere oportet accedentem ad Deum, qui est, & inquirentibus se remunerator sit*: fides in eo fuit, quod cum nondum Christum, Dei filium esse, nec Messiam crederet, lutum sibi impositum, & aquas communes, ad visum recipiendum sibi profutura existi-

mavit, cum potius hæc visui noceant, & salutem ex sua natura sint inutilia. Memento Namaan Syri. 4. Reg. cap. 5. qui se contemptum putavit à Propheta, cum iussus est lavari septies in Jordane pro sananda lepra: Sed credere lutum oculos sanare posse, id opus fuit summæ fidei: Spes autem fuit eximia vitium à Christo expectare, cum esset cæcus natus, quod sciebat à nemine unquam factum, nec fieri posse naturaliter: Unde dixit, *à saculo non est auditum quia quis aperuit oculos cæci nati.*

5. Gradus sunt quædam opera inchoata & imperfecta, dum passus est oculos sibi lutum deliniri, dum per mediam urbem, ita oblitus incessit, nec timuit omnium irrisionem, quod sanè plurimum laudandum esset in Propheta, dum longum viæ spatium peregit adhuc cæcus, nec ullam conditionem reculavit, non conquestus cur sic Christus ageret, & cur non statim aut verbo, aut actu sanaret: ad hæc non neglexit mandatum ut pergeret ad Natatoriam Siloë, licet distantem ab urbe: vide itaque simplicem obedientiam & cooperationem gratiæ præstitam: Hæc enim omnia paulatim deducunt ad perfectam illuminationem.

6. Gradus fuit professio suæ fidei, secundum illud Romanor. 10. *Corde creditur ad justitiam, ore autem fit confessio ad salutem*: & David, Psalm. 115. *Credidi, propter quod locutus sum*: Nam omnibus testatus est miraculum; & cum aliqui dicerent, *quia hic est*, alii nequam, *sed similis eius est*; constanter dixit, *quia ego sum*: Nec occultavit à quo esset sanatus, nam rogantibus, *quomodo aperti sunt tibi oculi*, respondit, *ille homo, qui dicitur Iesus, lutum fecit, & unxit oculos meos, & dixit mihi, Vade ad natatoriam Siloë, & lava. Et abi, & lavi, & vidi*: Nec modum dissimulavit, licet ridiculus videretur, *fecit lutum, & unxit oculos meos*: Demum suam fidei professionem ad summum perduxit, qui non solum apud privatos, & vicini-

anos, sed etiam in ipsa Synagoga rem constantissimè sustinuit; licet à parentibus esset deferretus: *Adducunt eum ad harisæos qui cæcus fuerat, &c. Iterum ergo interrogabant eum Pharisei, quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: Lutum posuit mihi super oculos, & lavi, & video: Et interrogati parentes, cū filium agnovissent, & falsi essent cæcum esse natum, de modo sanationis responderunt se nescire: Ipsum interrogate: etiam habet ipse de se loquatur: quod & fecit, nam contra annitentes mirabiliter coarguit: Et cum ipsi dicerent se nescire, unde esset Christus; item non esse à Deo qui sabbatum non custodiret: Respondit, &c. In hoc mirabile est, quia vos nescitis unde sit, & aperuit meos oculos. Scimus autem quia peccatores Deus non audit: sed si quis Dei cultor est, & voluntatem eius facit, hunc exaudit: A saeculo non est auditum, quia aperuit quis oculos cæci nati. Nisi hic esset à Deo, non poterat facere quidquam: Immo eos ad fidem invitavit: Nunquid & vos vultis discipuli ejus fieri? Ad hæc patienter tulit injurias & convitia, & maledictiones: *Maledixerunt ergo ei: In peccatu natus es tuus, & tu doces nos? denique maluit à Synagoga ejici, quam abjicere Iesum, nec veritatem profiteri: Et ejecerunt eum foras:**

7. Gradus cum fidem haberet imperfectam nondum satis edoctus, statim ubi sufficienter edoctus, statim ubi sufficienter edoctus est quod Christus esset Filius Dei. *Tu credis in Filium Dei? Respondit ille & dixit. Quis est Domine, ut credam in eum? Dixit ei Iesus, Et vidisti eum, & qui loquitur tecum ipse est: interius etiam illuminatus, statim credidit & assensus est.*

8. Gradus fidem suam integram, & confessione, & actione professus est: *At ille ait, Credo Domine, & prociens adoravit eum: Itaque non verbo solum, sed ipso facto & cultu, uti Deum veneratus est: Augustinus: Vis videre, qualem credat, & prociens adoravit eum: Huc perducta est hominis cæci illuminatio, in quo corporis illuminatio, mentis illuminationem peperit:*

Et utrumque opus fuit Redemptoris sub ratione Lucis. Etenim ad hoc ipse venit ut homines illuminaret: Itaque hominiam in hunc Evangelii locum, sic inchoat S. Chrysost. homil. de diversis utriusque Testamenti. Fons est luminis Verbum Dei: cum enim plenum sit luminis, & lumen effundat, fidelium mentes illuminat, & splendore circumdat: Hinc fit, ut fideles, filii fiant lucis, & dicantur illuminati: Itaque seipsum vocat lucem mundi, *Ego sum lux mundi.*

Sed quoniam uti dicit in fine Evangelii, *in judicio ego in hunc mundum veni, ut qui non vident, videant, & qui vident cæci fiant: uti hæcenus vidimus progressum illuminationis cæci; videamus nunc quomodo videntes excæcati sunt. Uti enim ille cæcus natus illuminatione sua corporali, interius illuminatus est, ita ludæi eodem facto, cæci facti sunt: quod significavit illa luti appositio in oculos: quæ suapte natura aptior est ad aliquè excæcandū, quam ad eum illuminandum. At vide progressum.*

1. Itaque cum ludæi accepissent factum, hominem ad se adductum in concilio interrogant: In quo vide malitiam:

1. Enim mala intentione interrogant, non studio inquirendæ veritatis: Id indicat Evangelista his verbis: *Erant autem Sabbatum, quando lutum fecit Iesus, & aperuit oculos ejus: unde consequenter ait, Iterum ergo interrogabant eum Pharisei, quomodo vidisset: Non enim magnitudo miraculi induxit ad interrogandum, sed malitia, ut prætextu violati Sabbati, occasionem haberent culpandi miraculi.*

2. Facta responsione vera & simplici: *Lutum mihi posuit super oculos, & lavi, & video: Vide malam consequentiam: Non est hic homo à Deo qui sabbatum non custodit: cum enim duæ illationes fieri possent, una hoc modo: Tantum fecit miraculum, igitur est à Deo: altera, Lutum fecit sabbato, non est igitur à Deo: quis dubitet fortiosem esse consecutionem*

primam, quàm posteriorem : nam ex tanto facto multò verius concluderetur esse à Deo, quàm quia parum luti confecit, non esse à Deo, cum esset res minimæ considerationis; præterquam quod licuisset id facere ad medicamentum : sed maluerunt relicta via certiori, ac veriori, ad vanas & pueriles rationes se convertere. Atque ut hoc videas, subdit Evangelista aliorum dubium : *alii autem dicebant : quomodo potest homo peccator hac signa facere ?* quod mirantes & dubitantes dicebant; cum indubitanter affirmare debuissent.

3. Cum inter se non consentirent, rem totam commiserunt cæci iudicio, ut viderent quid ipse sentiret : *Dicunt ergo cæco iterum : tu quid dicis de eo, qui aperuit oculos tuos ?* blandius locuti sunt, ut illi maiorem fiduciam darent dicendi suam sententiam, ac sæpius de eadem re interrogarunt, ut explorarent, num variaret : Ita solent Iudices versare reos in iudiciis ad expiscandam veritatem. *Ille autem dixit, Quia Propheta est :* Nihil ille maius norat quàm Prophetæ dignitatem, quo nō mine passim Iudæi intelligebant hominem sanctum, & missum à Deo ; ut refutaret quòd ipsi ante dixerant esse hominem peccatorem, neque esse à Deo : Hæc responsio non placuit.

4. Itaque vide artificium : nam cum miraculi magnitudinem negare non possent, nec illum esse à Deo qui illud perpetrasset, ad factum negandum se converterunt hoc artificium : *Non crediderunt ergo Iudæi, quia cæcus fuisset, & vidisset donec vocaverunt parentes eius qui viderat.* Sed vide eorum vanitatem : 1. enim si facti veritas constat, cur vocant parentes, qui rem aliunde nosse non poterant quàm à filio, à quo ipsi iam factum didicerant ? si incerta est, cur condemnarunt factum, & timentiam tulerunt non esse à Deo, qui sabbatum non custodisset ? 2. Si accusarunt sabbati transgressorem, quia lutum fecit, cur non crediderunt illum hominem fuisse cæcum ?

quod supponendum fuerat, ut esset causa la-ti faciendi unde causam accusandi haberent; sed viderunt plus posse miraculi confessionem ad probandum illum hominem esse à Deo, quàm violati sabbati accusationem, ad convincendum illum hominem non esse à Deo, 3. Vide quomodo eorum astucia fuerit delusa, nam ut annotavit Sanctus Chrysostomus, Quo plus veritas oppugnatur, eo plus elucet liquidem facti ipsius agitatione plus res eluxit, uti patet ex successu.

5. Itaque de tribus parentes interrogant, 1. si eorum esset filius ; 2. si cæcus natus fuisset ; 3. de modo quo visum recuperasset : Putabant scilicet parentes timore percussos, aliquid contra veritatem dicturos, quo miraculum obscuraretur ; sed delusa est sapientia humana, ita enim divinæ veritati servierunt etiam nolentes, nam testes veritatis concurrunt : Vide itaque responsionem ; 1. enim fateantur suum esse filium ; 2. natum esse cæcum : ut iam nemo dubitari possit de miraculo, neque enim dubitari iam potest de subiecto, cum parentes suum agnoscant filium, nec de miraculo, cum fateantur cæcum natum : de tertio autem respondent se nescire, quo responso ostendunt se non ad gratiam cuiusquam locutos fuisse : sed addunt ætate esse filium suum, cui in iudicio credi possit, quo verbo eius responsionem legitimam esse ostendunt, cum nulla sit causa cur ei fides denegetur, quippe qui solus id dicere possint, & cum nulla sit ratio fidem ei negandi, cum ea sit ætate, cui credi debeat ; qua responsione valde eos confundunt. Porro Evangelista rationem reddit, cur parentes non dixerint Christum fuisse autorem miraculi, quod timerent à Synagoga expelli : In quo vides qua ratio eos Iudæi omnem viam sibi obstruxissent aliquid de Christo cognoscendi : *Iam enim conspiraverant Iudæi, ut si quis eum confiteretur esse Christum extra synagoga;*

Magogam feret. Propterea parentes eius dixerunt : quia aetatem habet, ipsum interrogate.

6. Cum non succederet ut factum negarent, convicti parentum responsione, qui testati sunt natura esse cæcum, jam aliud molliuntur, nimirum avertere cæcum à Christi fide, & confessione: Vocaverunt igitur iterum hominem qui fuerat cæcus, & dixerunt ei, da gloriam Deo: Nos scimus quia hic homo peccator est: Fingunt se à Parentibus reliqua didicisse, ac nosse hominem illum esse peccatorem, sive improbum, ac scelestum, itaque obligant ad iuramentum, ut vereatur de re, quam nescit, pronuntiare, ac iurare. Sed cum ille prudenter respondisset sibi de vita, & probitate non esse iudicium, sed tantum se respondere quod sciret, nimirum se cæcum ab ortu, ab illo esse sanatum;

7. Aliud tentarunt scilicet facti rationem, & modum improbare, hoc enim solum sibi super se viderunt: Itaque iterum rogant modum, quid fecit tibi? quomodo aperuit tibi oculos? ut occasionem sumant ex responsione, quod iurum fecerit, itaque Sabbatum violavit: Incredibilis malitia: tantum opus Dei levi calumnia obscurare velle. Non poterant amplius factum negare; sed testibus convicti modum arguunt, cum tamen ille modus multo illustrius faceret miraculum, quod luto illuminasset, unde colligendum erat non virtute naturali, sed supernaturali fuisse perpetratum.

Petrus homo crebrae interrogacionis, & responsionis, suoque rædio audacior factus. Dixi vobis jam, & audistis: quid iterum vultis audire? Nunquid & vos vultis discipuli eius fieri? Eos admonet, quod præstare deberent, odium deponere, & eius magisterio se addicere: seipsum tanto beneficio permotum id fecisse proponit, & alios multos tantum miraculi admiratione permotos esse, ut eos tot exemplis commoveret.

8. Maledixerunt ergo ei, & dixerunt. Tu discipulus illius sis, Nos autem Moysis discipuli sumus: Vide crescentem cecitatem: Nam cum Christum sine causa mirò modo avertarentur, eius magisterium proponenti male dixerunt, hoc est convitiati sunt, & malè præcati sunt, secundum illud Tullii; Ille alteri maledicit, qui non potest verum audire: sed cum soleamus mala imprecari, isti bonum imprecantur: Tu discipulus illius sis: quod enim erat maximi honoris tanquam convitium inferunt: Unde recte Greorg. lib. 23, Moral. cap. 1. annotans sæpe bonum dici male, hoc utitur exemplo: Bonum isti protulerunt, nempe discipulum esse Christi sed male, quia non studio benefaciendi, & honorandi, sed convitiandi dixerunt, quod fuit malitiæ simul, & ignorantia: sed ut recte ait S. Augustinus tract. 40. in Ioan. Tale sit semper super nos maledictum.

9. Mala ratione se defendunt, nam obtendunt magisterium Moysis, sub quo sint securi: Nos Moysis discipuli sumus, securitas autem in eo: Nos scimus quia Moysi locutus est Deus, hunc autem nescimus unde sit: Hoc est, sciunt Moysen esse à Deo; an autem hic sit à Deo, nesciunt: Sed 1. maiora & efficaciora signa habebant, ut intelligerent Deum Christo esse locutum, quam Moysi, & tamen dicunt, hoc se scire, illud autem se nescire. 2. Si nesciunt unde sit, hoc est an à Deo sit, an non; cur tam asseveranter pronunciant, non esse ipsum à Deo, & hominem esse peccatorem, ac scelestum? Sed rectè à cæco convincuntur ignorantia affectata: In hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde sit, & aperuit oculos meos: quasi diceret, vix credi potest vos ignore unde sit ille, qui rem tantam patratit, nam ex hoc facto sufficienter intelligere potestis: id ostendit in sequentibus: Scimus autem quia peccatoris Deus non audit, sed si quis Dei cultor est, & voluntatem eius facit, hunc exaudit: A seculo nota

non est auditum, quia quis aperuit oculos cæciniti: quasi dicat, negari non potest hoc factum, esse miraculum: Et enim nemo hactenus id fecit: sed miracula fiunt tantum à Deo, igitur à Deo istud factum est, igitur illud obtinuit à Deo, ergo est iustus, & non peccator, quia Deus peccatores non audit ad facienda miracula: Nam ut notat Augustinus impij aliqua miracula patrarunt, sed non opere proprio, sed adhibito signo aliquo iustitiæ, aut in alterius nomine, unde recte concludit, Nisi esset hic à Deo non poterat facere quidquam: Unde eorum iudicium sinistrum refellitur.

10. Sed vide ultimum cæcinitatis opus: cum enim vim responsionis à cæco factæ ferre non possent, nec tantam in homine medico libertatem, ad convitia & iniurias redacti sunt, nimirum ex magnâ suoerbiâ, & rabie. In peccatis natus est totus, & doces nos? cæcinitatem præteritam, & paupertatem, & impudentiam exprobrant, hæc enim putabant effectus peccati: Totum accusant, in animo, & in corpore: Totum in tote vita, & ab ipso ortu: quod nihil esset in ipso boni: quapropter ab ipso doceri dedignantur: unde illa vox, tu, quasi signanter dicerent: Tu, talis, tot nominibus despiciendus audes nos docere?

11. Convitiis & iniuriis vim addiderunt, Et eiecerunt eum foras, hoc est excommunicarunt, & à fidelibus removerunt; cum jam desperarent se posse eum in suam sententiam pettrahere: Felix cæcus qui primus meruit pro Christo contumeliam pati, & absque synagogis fieri: quod Christus Dominus futurum Apostolis prædixit Ioan. 15.

Ex his omnibus vide, quò cæcitas homines perducatur, & cæcinitatis progressum, quæ ferè originem habet ab aliqua ingenti passione, quæcunque tandem illa sit, modo sit summa, ut diximus præcedenti concione: adeò interest quod monet Apostolus Rom. 6. *Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore,*

ut obediatis concupiscentiæ eius: Ita Iudæi odio in Christum, & invidia excæcati sunt: Nihil enim illis profecere miracula, omnis generis, &c. Hos effectus quotidie in multis mortalibus videmus, & semus, qui cupiditatibus reguntur, non lumine rationis: quod inde accidit quia cum ex obiectis alia sint evidentia, & per se nota, in quibus error non contingit, quod illis necessario assensum præbeant intellectus, alia sunt obscura, quæ per se non faciunt assensum, atque in ijs multum potest voluntas, ut intellectum inclinet ad assensum; & insuper cum res fidei sint tales, & res morales, si non in genere, saltem in particulari, hinc fit ut in assensu qui illis præbendus est plurimum possit voluntas, quæ si sit perversa, intellectus iudicium ad se trahit. Et hæc causa fuit maxima ex parte excæcitantur plurimi mortales quotidie excæcantur.

Demum ex his apparet Christum in illud iudicium venisse ut quosdam illuminaret & alios excæceter, non quod venerit hoc fine ut id præstaret, nam præcisè venerat ut illuminaret, sed significatur eventus, ita enim accidit, & in proposito nobis Evangelio id contigit, nam cæcum illuminavit uti vidimus non tantum in corpore, sed etiam in animo, dum eum ad veram fidem perduxit, sed eodem miraculo Iudæos excæcavit, uti jam ostendimus, & in utroque exemplum habemus & figuram, nam res ipsa illis contigit, & quod illis contigit in figura nostri contigit, in qua quæ sequuntur adverte.

1. Omnes homines reduci ad alterum ex his statibus: Unusquisque enim aut est illuminatus aut excæcatus: Interrogè unumquemque; sed potius unusquisque se ipsum interroget, atque dignoscat: id planè esse reperiemus.

2. Id ita contingere, ut non videntes videant, & qui vident cæci fiant: Vti enim contigit tunc, ut idiotæ & simplices fuerint illuminati;

minati; literati vero & qui sapientes se putabant fuerint excæcati; ita nunc accidit, ut qui se plus cæteris videre putant excæcentur, alii vero qui de se nihil præsumunt, illuminentur: prodigioso planè iudicio.

3. In ambobus id fieri contrario planè modo, si effectus & causa inter se comparentur; nam cæcus illuminatus est luto, quo potius excæcari debuerat; Iudæi excæcati sunt ipso miraculo, quo tamen illuminari debuerant. Ita quotidie inter homines contingit, ut prædestinatis, Deum diligentibus, omnia cooperentur in bonum, etiam peccata, ait Augustinus; Reprobis autem, omnia cooperentur in malum, etiam gratiæ, vir-

tutes, bona, doctrina, & lux ipsa atque veritas, Ita ait Apostolus, *Christi bonus odor sumus Deo, in ijs qui salvi sunt, & in ijs qui pereunt: 2. Cor. 2. Alijs quidem odor mortis, in mortem; alijs autem odor vitæ in vitam: Tu elige quod malis. Ego quidem ex ijs esse cupio quibus omnia cooperentur in bonum, ut illuminatus & verè conversus beneficijs Christi, eum ad exemplum illuminati cæci confitear, illi semper serviam, pro illo patiar, & in eius amore possim mori, quæ ad eius visionem via est, quò nos ipse perducatur per suam gratiam, Amen.*

FERIA QUINTA

DOMINICÆ QUARTÆ IN QUADRAGESIMA:

CONCIO PRIMA.

Ex occasione mortis & resurrectionis filii viduæ Nain,
Mortem Vitæ præferendam esse.

Ecce defunctus efferebatur Filius unicus Matris suæ. Luc. 7.

Quandoquidem Filius Dei susceperat cum natura humana omnes affectiones & sensus qui eam comitatur, secundum S. Pauli verba Hebr. 2. *Quia ergo pueri communiverunt carni, & sanguini, & ipse similiter par-*
Tom. III.

ticipavit eisdem: non miror, si acriter affectus fuit commiseratione ad occursum mulieris spectatæ conditionis, propè urbem Nain in Provincia Galilææ; quæ universa urbe stipata prosequeretur corpus filii qui efferebatur in tumulum. Lamentatio magna est ipsa re-
latio,

C